

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

rajský soud v Hradci Králové rozhodl samosoudkyní JUDr. Janou Kábrtovou ve věci žalobkyně **M. L., zastoupené JUDr. Markétou Pakandlovou, advokátkou AK Hradec Králové, Hradební 548**, proti žalované **České správě sociálního zabezpečení v Praze 5, Křížová 25**, o starobní důchod, o žalobě proti rozhodnutí žalované o námitkách ze dne 20. 3. 2012, čj. X, t a k t o :

I. Žaloba s e z a m í t á .

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím o námitkách ze dne 20. 3. 2012 rozhodla žalovaná o námitkách žalobkyně tak, že tyto zamítla a potvrdila své dřívější rozhodnutí ze dne 2. 12. 2011. Tímto rozhodnutím byla zamítnuta žádost žalobkyně o starobní důchod, a to pro nesplnění podmínek ust. § 28 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění (dále jen ZDP).

Žalobkyni žalovaná zhodnotila pro nárok na starobní důchod dobu péče o nezletilého A. L., a to ode dne nabytí právní moci rozsudku Okresního soudu v Hradci Králové, čj. P 449/94-52 ze dne 22. 11. 1994, žalobkyně se však domáhala uznání své osobní péče o nezletilého od doby faktického převzetí do osobní péče, k němuž došlo k 1. 2. 1994. Krajský soud

v Hradci Králové po provedeném dokazování a projednání věci rozhodl rozsudkem ze dne 3. 12. 2012 tak, že napadené rozhodnutí žalované o námitkách zrušil a věc vrátil k dalšímu řízení, s tím, že upřednostnil ve věci citovaného sporu účastníků znění § 32 odst. 4 ZDP, uvádějícího mj. „osobně pečovala“ a „žena se výchovy dítěte ujala“. Zde, po provedeném dokazování, dospěl k závěru, že žalobkyně prokázala, zejména i na základě dohody, učiněné mezi rodiči nezletilého, že k faktické péči o nezletilého žalobkyně přistoupila právě již od února 1994. Právní moc soudního rozhodnutí se tak dle názoru soudu v této věci jevila jako nahodilejší termín.

Žalovaná v kasační stížnosti naopak argumentovala zněním ust. § 20 odst. 2 cit. zákona, uváděla, že dítětem převzatým do trvalé péče, nahrazující péči rodičů, je považováno dítě, které bylo převzato na základě rozhodnutí příslušného orgánu a zjištění faktické péče tak není postačující. Pro stanovení důchodového věku ženy v závislosti na počtu vychovaných dětí je rozhodující délka trvání osobní péče ženy o dítě. Pokud se péče ujala po dosažení osmého roku jeho věku, je podmínka výchovy dítěte splněna, jestliže žena osobně pečovala o dítě ve věku do dosažení zletilosti aspoň po dobu pěti roků a tato její péče trvala až do dosažení jeho zletilosti. V daném případě bylo manželovo dítě v době, kdy bylo svěřeno do jeho péče, starší osmi let, takže žalobkyni by mohlo být hodnoceno jako vychované dítě jen, pokud by v její péči bylo do dosažení zletilosti alespoň po dobu pěti roků. Podle rozhodnutí ČSSZ žalobkyně tuto podmínku nesplňuje, neboť o manželovo dítě pečovala do dosažení jeho zletilosti pouze 4 roky, 10 měsíců a 4 dny, když rozsudek Okresního soudu v Hradci Králové ze dne 22. 11. 1994 čj. P 449/94-52, schvalující dohodu rodičů o svěřením dítěte do výchovy otce, nabytí právní moci dne 23. 12. 1994 a dítě nabylo zletilosti dne 28. 10. 1999. Do té doby měla dítě ve své péči a výchově jeho pokrevní matka, která za ně byla také plně právně odpovědná. Jí bude po tuto dobu podle zákona o důchodovém pojištění hodnocena výchova a péče o toto dítě.

Nejvyšší správní soud v Brně svým rozhodnutím ze dne 10. 9. 2013, sp. zn. 3 Ads 134/2012-23 zrušil rozhodnutí soudu I. stupně a věc mu vrátil k dalšímu řízení, ve svém rozhodnutí uvedl, že kasační stížnost byla stěžovatelkou podána z důvodu § 103 odst. 1 písm. a) s.ř.s., tedy z důvodu tvrzené nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení. NSS uvádí, že pro nárok na starobní důchod (jak vznik, tak i jeho výši) má rozhodující význam, spolu s dobou pojištění, důchodový věk. Podle ZDP je důchodový věk u žen závislý na počtu dětí, ženou vychovaných. Ustanovení § 32 odst. 4 ZDP upravuje podmínku výchovy dítěte pro nárok ženy na starobní důchod za splněnou, jestliže žena osobně pečuje nebo pečovala o dítě ve věku do dosažení zletilosti alespoň po dobu 10 roků. Pokud se však žena ujala výchovy dítěte po dosažení osmého roku jeho věku, je podmínka výchovy dítěte splněna, jestliže žena osobně pečuje nebo pečovala o dítě ve věku do dosažení zletilosti alespoň po dobu 5 roků; to však neplatí, pokud žena před dosažením zletilosti dítěte o dítě přestala pečovat. NSS vykládá citované ustanovení v kontextu s ust. § 20 téhož zákona, v němž je pojem „dítě“ vymezen, a to pro účely ZDP tak, že dítětem se rozumí dítě vlastní nebo osvojené, a pokud se dále nestanoví jinak, též dítě převzaté do trvalé péče nahrazující péči rodičů. Toto

ustanovení pak v odst. 2 specifikuje pojem dítěte převzatého do trvalé péče nahrazující péči rodičů a to tak, že se jedná o dítě, jež bylo převzato do této péče na základě rozhodnutí příslušného orgánu, dítě manžela, které mu bylo svěřeno do výchovy rozhodnutím soudu nebo na základě dohody rodičů, schválené soudem..... NSS tak poukazuje na skutečnost, že zákon pamatuje na případy, kdy žena nemohla podmínku péče o dítě po dobu 10 let splnit z vážných, objektivních důvodů, tedy, kdy se ujala výchovy dítěte po dosažení osmého roku jeho věku. Tehdy je podmínka splněna, jestliže osobně pečuje nebo pečovala o dítě ve věku do dosažení zletilosti alespoň po dobu 5 roků, pokud před dosažením zletilosti nepřestala o dítě pečovat. Toto platí nejen pro dítě vlastní či osvojené, ale též pro dítě převzaté do trvalé péče, nahrazující péči rodičů. Za dítě převzaté do trvalé péče se přitom rozumí každé takové dítě, které bylo do trvalé péče převzato některým ze způsobů, předvídaných § 20 odst. 2 ZDP, a to zcela zjevně s účinky vázanými na dané úkony. Nejvyšší správní soud se zcela přiklání k právnímu názoru žalované – stěžovatelky, když uvádí, že cit. ustanovení § 32 odst. 4 a § 20 odst. 1 a 2 ZDP je třeba vykládat ve vzájemné souvislosti, když k tomu, aby mohl být naplněn obsah a účel § 32 odst. 4 ZDP, tedy, aby pro potřeby ZDP mohla být uznána péče o dítě, v daném případě o dítě, jehož výchovy se žena ujala jako výchovy dítěte, převzatého do trvalé péče nahrazující péči rodičů, musel nejprve předcházet úkon, spočívající v převzetí daného dítěte do trvalé péče za podmínek § 20 odst. 2 ZDP. V dané věci tak muselo započetí uznatelné péče předcházet pravomocné rozhodnutí soudu, kterým byla schválena příslušná dohoda rodičů. Za situace, kdy žalobkyně pečovala o nezletilého A. sice fakticky již dříve, než došlo k naplnění zákonných podmínek pro převzetí dítěte do trvalé péče, nebylo možné tuto péči pro účely ZDP žalobkyni až do právní moci předmětného soudního rozhodnutí, tj. do 23. 12. 1994, uznat. Kasační stížnost tak NSS posoudil jako důvodnou a rozhodl, jak výše uvedeno.

K rozhodnutí ve věci bez nařízení jednání (§ 51 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní – s.ř.s.), dali účastníci soudu souhlas.

V novém řízení je krajský soud vázán právním názorem Nejvyššího správního soudu v Brně (§ 110 odst. 4 s.ř.s.), vyjádřeným v jeho zrušujícím rozhodnutí.

Vzhledem k výše uvedeným skutečnostem soud v novém řízení vzal v úvahu skutečnost, že péči o nezletilého A. L., nar. 28. 10. 1981, nelze žalobkyni pro účely nároku na starobní důchod započíst, neboť tato netrvala po dobu nejméně 5 let, jak vyžaduje ust. § 32 odst. 4 ZDP, neboť, respektujíc názor NSS, doba její péče trvala od právní moci rozhodnutí soudu o schválení dohody rodičů, tj. od 23. 12. 1994, do doby zletilosti chlapce, tj. do 28. 10. 1999, tedy pouze po dobu 4 roků, 10 měsíců a 4 dnů. Za takové situace pak žalobkyni nevznikl nárok na starobní důchod od 3. 10. 2011, jak o přiznání starobního důchodu žádala, neboť nevychovala tři děti, ale pouze dvě, její důchodový věk tak činí 59 let a 4 měsíce a nárok na starobní důchod jí tak vznikl až dnem 3. 2. 2013, neboť je narozena dne 3. 10. 1953. Rozhodnutí žalované bylo zcela v souladu se zákonem o důchodovém pojištění a výkladu jednotlivých dotčených ustanovení k němu, provedenému Nejvyšším

správním soudem, krajskému soudu tak po přezkoumání věci nezbylo, než žalobu jako nedůvodnou, v souladu s ust. § 78 odst. 7 s.ř.s., zamítnout.

Výrok o náhradě nákladů řízení soud odůvodňuje ust. § 60 odst. 1 s.ř.s, když žalobkyně nebyla ve věci úspěšná, její zástupkyně dle sdělení ze dne 15. 11. 2013 tuto ani nežádala. Žalované náhrada nákladů řízení nenáleží dle § 60 odst. 2 s.ř.s.

P o u č e n í :

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Hradci Králové dne 7. února 2014

JUDr. Jana Kábrtová, v.r.
samosoudkyně